

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál
Főmunkatárs: Dr. Nagy Sándor

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán

Meghívó.

Felkérjük függetlenségi- és 48-as polgártársainkat, hogy e hó 20-án, vagyis vasárnap, délután 3 órakor a függetlenségi- és 48-as III-ik olvasókör helyiségében fontos értekezletre okvetlenül összejönni legyenek szívesek.

Az értekezlet tárgyai: 1. Intézkedés a közeledő városi képviselő választásokra. 2. A katonai javaslatok ellen s az általános egyenlő titkos választójog érdekében tartandó nagy népgyűlés módozatainak a megállapítása.

Tisztelettel:
a párt elnöksége.

Khuen, az Ésópus békája.

Makó, aug. 19.

A Khuen-kormány kezdi belátni, hogy semmire se megy azzal a nagy földi hatalommal, amelybe pedig annyira bizott. Azt hitték, hogy csak a miniszteri bársonyszékbe kell beleülniök, csak a császári akaratra kell hivatkozniök s a magyar nemzet hasra vágódik minden akaratuk előtt.

Hogy az akaratuk a nemzetet politikailag gyáva rabszolga néppé, gazdaságilag nyomorult koldussá tenné, azzal nem törődnek.

Szándékuk azonban a kutba esett. Még pedig nagyon csúnyán. Óriási dolog Magyarországon a kormányhatalom, mely minden erkölcsi felfogás félre rugásával is sokszor teremt életet, de azt a császári akaratot, melyet ez a kormány képvisel, nem lehet sem élővé tenni, se tovább éltetni ebben az országban. Mert ennél a császári és kormányhatalomnál van még egy felülmulhatatlanul nagyobb s erősebb hatalom, a — nemzet hatalma. Ez a hatalom dicsőségesen veri vissza Khuenék minden hatalmát.

Szóval, hiába minden erőlködés, Khuenéknek itt már nem segít — földi hatalom.

De nem azért nagy a Khuenék ravaszága, hogy még ezzel beérje. Ha nem segíti ki helyzetéből a földi hatalom, folyamodik az égi hatalmakhoz. Azt hiszi, majd onnan segítenek neki.

Földi hatalmával ráparancsolt a kormány a főispánokra, hogy össze kell terelni a minden kormány akaratra kezes bárányokat, a törvényhatósági hivatalnokokat és a viriliseket és ripsz-ropsz szállítani kell a bajba jutott kormány segítségére a törvényhatósági — bizalmi határozatokat. Nem lehet tagadni, a főispánok jó felhajtóknak bizonyultak most is. A hivatalnokok, meg a virilisek szintén csak eddigi multjokhoz maradtak hívek, nem adván fel az előttük mindenél előbb-való elvet: — „kéz kezét mos.” Ugy gondolkoznak: most a kormány van bajban, hát ők segítenek a — nép ellenében. A kormány is csak így segít majd, mikor meg nekik lesz szükségük a — nép ellenében. Szóval a kölcsönös kéztömosás mindig a nép ellen ment eddig.

Eddig! Jól meg kell jegyeznünk hogy csakis — eddig. Mert mostantól fogva nagyot változik a világ. Már is látszik ez a változás. A nép végre is most már nem hagyja magát.

Hiába mennek a törvényhatósági bizalmi nyilatkozatok, legalább tízszer annyi számmal vannak a népgyűlések határozatai, melyek végpusztulást jelentenek erre a kormányra.

Tízszor annyi a lelkekből előtörő bizalmatlansági határozat, mint az, amely parancs szóra bizik a kormányban. Ha pedig azt nézzük, hogy melyik határozat hozatalában vesz részt a nemzet, azt látjuk, hogy törpébb minoritást, szánalmasabb kisebbséget nemcsak nem látott, de még nem is hallott a világ, mint az a kisdéd tábora, a Khuen tábora a népgyűlések tábora mellett.

Érzik, tudják ezt jól Khuenék. Ezért vetemednek most arra, hogy az égiek hatalmával akarnak kísérletezni.

A félhivatalos kürtben nyilatkozik a kormány, hogy csakis a törvényhatósági bizalmi határozatokat ismeri el érvényeseknek, a népgyűlések, a községek s rendezett tanácsu városok határozataira meg — fűtyöl. Külön kijelenti, hogy fűtyöl Makó város képviselőtestületének az egyhangu határozatára is.

Mert — mondja a bölcs kádi minden tudományával felékesített félhivatalos — a népgyűléseknek, községeknek, rendezett tanácsu városoknak — nincs joga a feliratozásra. A népnek — nincs joga —

mondja a kormány. Nini, hiszen éppen nyomon vagyunk. A kormányon csak ez a mottó, csak ez az ősforrás, amiből minden más kormány akarat fakad: — a népnek nincs joga.

Mi is volna Khuen, ha még az égi hatalmat sem akarná magára öltetni. Azt mondja, ő határozza meg, hogy melyik a nép. A virilisek és a hivatalnokok-e, avagy a milliókból álló többi magyar ember. És a Khuen égi hatalma azt jelenti ki, hogy nem a nép a nép, hanem csakis a neki engedelmességek hivatalnokok és a gazdag virilisek a — nép.

Ha az isten másként rendelte is, Khuen az égi hatalmat is a kezébe ragadja és fordítani akar egy nagyot az eddigi renden.

De hát hogy is van csak a béka meséje? Akart, akart az a szerencsétlen béka is, de az akarásba — beleszakadt.

Már fujja magát Khuen-Héderváry is. De nem is sok kell már hozzá, minden jel mutatja — beleszakadt.

kp.

Az ellenzékaradi gyűlése.

A pecsovics határozatok ellen.

— Express tudósítás. —

Budapest, aug. 19.

A kormány és a munkapárt néhány nappal ezelőtt határozatot csikart ki Arad városnak közgyűlésétől, amely a városnak a verscezi átíráthoz való hozzájárulását fejezi ki és elítéli az obstrukciót. A kicsikart határozat törvénytelenége azonban már akkor nyilvánvaló volt, mikor még azon melegében állott elő vele a munkapárt, mint népszerűségének legujabb jelel. Versce városra ugyanis három határozatot küldött át, ezek közül azonban csak azt terjesztették az aradi közgyűlés elé, amely az obstrukciót elítéli. A közgyűlés ellenzéke meg is próbálkozott vele, hogy a határozat keresztülvitelét megakadályozza és formális obstrukciót rendezett, de a többséggel nem tudott eredményesen harcba szállani.

Igy lett határozattá, hogy Arad városa az obstrukciót elítéli. De ez a határozat sohasem bizonyított mást, minthogy a városokban

is sikerül a képviseletnek az a meghamisítása, amelyről parlamentünk nevezetes. A függetlenségi párt elejétől kezdve tisztában volt ezzel, és hogy a város igazi itéletét provokálja s kifejezésre juttassa, holnapra népgyűlést hirdetett Aradra, amelyen előreláthatólag ott lesz a város népén kívül az egész vármegye, a függetlenségi párti szervezetek képviselőiben s amely a véderőreform ellen és a választójog mellett is fel fogja emelni a szavát.

A gyűlésen a függetlenségi és 48-as párt részéről Györffy Gyula, Justh János, Mádi-Kovács János, Vertán Etele képviselők és Nagy Sándor volt orsz. képviselő vesz részt. Gróf Batthyány Tivadar megjelenése még nem bizonyos. A választójogi ligát Pfeiffer Sándor, a szociáldemokrata-pártot pedig Ormos Ede és Varga Ferenc képviseli. Arad közgyűlési határozatával Nagy Sándor fog fogalkozni, a véderőreform javaslatok ellen pedig Szudi Elemér fog beszélni.

A marosi fürdő.

Mi lesz az új szerződéssel?

(Saját tudósításunktól.)

Makó, aug. 19.

A legcsunyalabb tengeri kigyó ennek a fürdőnek az ügye. Évek óta állandóan foglalkoznak vele a lapok és a — hatóságok. A vége mindig csak az volt, hogy sohase bírtak a fürdő-bérlővel. Határozott, bosszankodott a város képviselőtestülete, hogy így meg úgy igazán nem járja, a mit ez a Báló a várossal csinál. Meg kell birságotolni, ki kell onnan már végre-valahára tenni, de úgy, a hogy eddig ment, nem mehet tovább.

Csöstől szaporodnak a határozatok. Báló meg mindegyik után mosolygott egyet, mindig nagyobb. Legutoljára már hahotázó nagyot kacaghatott.

Mosolygott, kacagott és valamit talán még mondott is mindegy határozat után. Ámde mint egykor nagy Hunyadi János, Báló is úgy mond és marad — nyugodtan.

A marosi fürdő minden esztendőben rozsz volt, a mikor volt. Mert még nem is volt — rendezés. Ugy július, augusztus havában már lehetett fürdőzni, mert

Olcsó árak!

[18]

KOCSIS és SKOPÁL

uj üveg- és porcellán üzletük aug. hó 1-én a Böhm-házban, Ehrenfeld és Spitz vaskereskedők helyén megnyílt.

Épület üvegezés és képeretezés!!

Pontos kiszolgálás!

Vendéglői és kávé-házi edények!

Mennyasszonyi ajándékok!

volt fürdő. De addig nem lehetett fürödni, bármilyen meleg idő járt is, mert — nem volt fürdő. Pedig a bérlő rendszeren tartozott volna ellátni ezt a fürdődolgot.

De talán ne is hánytorgassuk most már a multat. Hiszen nincsen olyan hosszú, aminek vége ne lenne. Még a Báló bérlétének is vége lesz egyszer. Ha ugyan a városi hatalmasságok ezt úgy akarják.

A Báló-bérlete ugyanis most e nyár végén magától lejár. Kített a szerződéses idő.

Jövőre már lehet új bérlőről s új szerződésről gondoskodni.

Most már ősz felé járunk. Ma-holnap befog a tél, a mikor már építeni, parkirozni, meg mást elrendezni, ami egy jó fürdő körül kell, nem lehet az idén. Eltarthat az akadályozó idő egész április-májusig. Juniában meg már fürödni szeretnénk. Tavasszal tehát bizonyos, hogy kevés lesz az ideje az új bérlőnek, bárki lesz is az, a rendezkedésre.

Mégis éppen most hallgat ez a Marosi-fürdő ügy. Éppen most, a mikor felszinen kellene lennie, most van eltemetve.

A városi tanács s képviselőt még semmit se tett abba az irányba, hogy mi is lesz ezután a marosi fürdővel? Pedig ennél többet kell tenni, azt kell tenni, hogy ezután másként s jobban legyen, mint ahogy eddig volt.

Egyes vállalkozók még a mult évben adtak volt be ajánlatokat. De azokat nem fogadták el. Azóta semmi se történt. Legalább mondanák már meg ezeknek a vállalkozóknak vagy mondják meg másoknak, hogy mit is akarnak.

De valamit már mondani kell, sőt minél gyorsabban tenni is kell.

Mert nagy rébusz már is, hogy eddig mért nem tettek!

Az Acsev. dolgai.

A vasuti kocsiátjáró.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, augusztus 19.

Többször szóvá tettük már azt a jogtalan eljárást, melyet az aradcsanádi vasutak igazgatósága a szentlőrinci gyalogjáró dolgában a közönséggel szemben tanusít. Ha lehetséges, a vasut a kocsiátjáróit kérdésében még merevebb jogtalanossággal járt el. Ebbe már a magántulajdon is belejátszik.

A szent-lőrinci szőlőgazdaságnak az állomáson túli útja körülbelül 30—40 méter terület szélességen feküdt. A vasut most e területet elfoglalta, bekerítette és a kerítésen kívül csináltatott egy keskeny kocsit utat.

Az innesső, négy méteres kocsit utat kiforgatta, másfelé vezettette és tisztára járattal, kerék-zuzó kődarabokkal hanyatta tele és az utat, azaz hogy a város közönsé-

gét arra sem érdemesítette, hogy a köveket lehengereltette volna.

Mondják ők, hogy a közigazgatási bejárás előzte meg az eljárást. De hogyan? *Később függesztették hi a hirdetényt*, mert a helyszíni kiszállás meg volt, holott törvény szerint 30 napig kellett volna a hirdetéynek kifüggesztve lenni.

Igen, de — mondják ők — ott volt a közigazgatási bejárásnál a város érdekeinek hivatott öre, a polgármester! Ott volt hát és *beleegyezett* a fentiekbe, legalább nem tiltakozott.

Hát miért volna a polgármester ur jól dotált Acsev. igazgató?

Igy van az, ha összejön a polgármesterség és a vasuti igazgatóság egy személyben. Pedig a polgármesterség hozta meg a vasuti igazgatóságot.

Itt volna már az ideje, hogy a közigazgatási tisztviselő ne lehessen egy személyben vasuti igazgatósági tag is. Így aztán jobban megvédnék a város érdekeit.

De ha mindez így van is, ha ugyanaz is a polgármester, mint a vasuti igazgató, bátrak vagyunk mégis hirdetni, hogy hát a vasutal szemben a városnak minden érdeke már csak Csáky szalmája! Hát nincs az előjárásában vagy más hatóságunkban már sehol senki, aki e tőrhetetlen állapotoknak véget veitessen. Hát már csakugyan úgy bánik el a vasut mindenben ezzel a várossal, amint neki tetszik! Minden méltányosság, jog és igazság nélkül?

Talán még se lehet ez így!

NAPI HIREK

Tájékoztató,

Naptár. Augusztus 20. Vasárnap. Római kath. A. H. Sz. Istv. Gör. kath: Augusztus 7. István király. — Nap két 5 óra 0 perckor, nyugszik 7 óra 4 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Változó, helyenkint eső, vagy zivatar. Sürgönyprognózis: Változó, enyhe, elvéve csapadék, zivatark. Déli hőmérséklet: 21.5 fok Celsius.

FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szent István.

Nemzeti ünnep törvénybeiktatva. A magyar állam legelső s legnagyobb konstruktora bekerült a szentek sorába is, mert a régi magyar államformát és ősi kultúrát az akkor egyedül lehető fejlődési stádiumba vezette: a kereszténység ölébe. Pápától kapta a koronát s a katolikus szentté avató konzisztorium helyezte őt a formális perbe vonás után a szentek sorába is. Magyarországot Mária országának nevezik régóta. Szent István volt ennek mestere.

Tagadhatatlan, hogyha Szent István nem lett volna gyakorlati érzékű államkormányzó, a kor szavát megértő pogány fejedelem és nem tette volna meg azt, amit tett, vagyis nem konszolidálta volna a magyarországi állapotokat azzal, hogy itt az örökös

hadviselés helyett békés fejlődést, kulturát, földmívelést, ipart és kereskedelmet teremtett, tehát megnyitotta a haladás útját: akkor az ország régen elveszett volna a nyugati erősen fegyelmezett népek fegyverétől, akik nem tűrték volna, hogy Európa közepén egy örökös puszkaporos hordótól rettegenek.

Ez az állam reformátor megérdemli minden magyar tiszteletét — vallás különbség nélkül. Hogy a katolikus egyház mégis kisajátította nagyrészt magának, abban gyakorlati politika is volt. Biztosítani akarták örök időkre e nemzet alávetttségét a részleges egyházi uralomnak.

Ami kilencszáz egy néhány évvel ezelőtt a kulturális fejlődésnek hatalmas lépése volt, az ma már sötét konzervativizmus. A fejlődés, a haladás újabb állami, társadalmi és szociális reformokat kíván. Ma már célnak mondhatjuk, hogy meg kell szabadulni az egyházi gyámokodástól. El kell választani az államot az egyháztól. Amit régebben Szent István összekapcsolt, azt ma lehetőleg teljesen szét kell tépni, mert különben újból el veszünk, de mindenestre évszázadokra elmaradunk a gazdasági és kulturális fejlődéstől. Az egész nyugaton megindult ez áramlat, mi sem maradhatunk el ettől.

Szent István napján az jut eszünkbe, hogy mindig a kor, a fejlődés parancsol. Ha ezt meg nem értette volna annak idején Vajk, ő sem lett volna Szent István, de Magyarország sem volna. Ma már nem szentekre, de öntudatos Vajkokra van szükségünk, akik kivezetnék az országot a mostani lehetetlen stagnációból, mert különben pusztulunk, veszünk.

Amikor Szent István érdemeit megkülönböztetett tisztelettel elismerjük, óhajt is fejezzük ki: bárasak mielőbb törvénybe iktathatnánk egy új állam organizátor nemzeti ünnepét. A szent jelszót bátorsággal engedjük.

Félbemaradt munka. Nehány héttel ezelőtt megirtuk, hogy a püspöki park kerítése minden oldalról bedőlt. Ugyanekkor erősebb hangon elíteltük a tanácsnak mulasztását, mely a püspöki park elhagyatott, gazdátlan állapotából minden körülmények között megállapítható volt. Felszólalásunkra a tanács csinált is valamit. Egy-két oszlopot szállított a helyszínére és készített ott valami kevés korlátot, de a legnagyobb tér még most is bekerítetlen. Viszont az a kerítés a mely készült, jóval magasabb a réginél. A tapasztaltakból azt kell ismét megállapítani, hogy a munka félbemaradt. Igazán különös, hogy a tanács, mint ilyen jóval kevesebbet törődik a renddel, mint bármely hanyag háztulajdonos.

Felhívás. Azon egyháztalakat, kik a József Mártón halálával megüresedett gondnoki állás betöltése iránt érdeklődnek: a folyó hó 20-án (vasárnap) délután 4 órakor a presbyterium tanácstermében tartandó értekezletre meghívom. — Nagy Károly elnök-lelkész, kir. tanácsos.

Tanácsülés. Makó város tanácsa ma délelőtt Gera Sámuel főjegyző elnöklete alatt több rendbeli sürgős utalványozás végett rendkívüli tanácsulást tartott.

Eljegyzés. Buday Imre fiatal törekvő nyomdász holnap, vasárnap este tartja eljegyzését Erdai Etelkával, Erdai Miklós gazdálkodó kedves leányával.

Isteni tisztelet a reformátusoknál. A makói református egyház gyülekezet mindkét templomában a holnapi, vasárnapi isteni tiszteletet a következő sorrendben tartatnak meg: Az ó templomban délelőtt 9 és délután 2 órakor prédikál Szendrey József segédlelkész, az új templomban ugyanazon időben prédikál Kosdy János segédlelkész.

A görögkatholikusok figyelmébe. Felkérjük az összes görögkatholikus híveket, hogy holnap reggel pont 7 órára a görögkatholikus kántor iskolájában a magyar nyelvű gyűlésen tartandó értekezletre megjelenni sziveskedjenek. Goresa Péter városi tanácsjegyző, Szabó Péter papucsos-mester.

A Győri — testvérek Makón. A makói közönségnek régi kedves ismerőse már a Győri — testvérek tábora és énekes zenekara, mely már sok élvezetes estélyt nyújtott a Korona vendéglőben. A zenekar mostanában külföldön szerepelt. Most érkeztek vissza s első utjokat Makóra tették. Szombattól kedd estéig újra hangversenyeznek a Korona kerthelyiségében. Műsorukon a legújabb kuplék és énekek lesznek.

A társadalmi egyesület táncestélye. A makói társadalmi egyesület holnap, vasárnap este a „Korona” emeletén levő saját dísztermében nagy sikerűnek ígérkező táncestélyt rendez — saját könyvtár-alapja javára. Az érdeklődésből ítélve, a közönség teljesen meg fogja tölni az egyesület nagy termét, a rendezőség pedig mindent elkövet arra, hogy a közönség jól érezze magát s jól mulasson ezen az estélyen. A mulatság kezdete este fél 9 órakor. Belépti díj személyenként 1 korona.

Az ipartestület jubileuma. Huszonöt év mult el azóta, hogy a makói ipartestület megalakult városunkban. Csendes, zajtalan munkát végzett, de eredményében annál hatványozottabbat. A makói ipar ez idő szerinti fejlettségében óriási része van a makói ipartestületnek. Most, mikor az ipartestület megalakulásának 25 éves határkövéhez ér, ünneppel üli meg e napot. Az ipartestület vezetősége mai napon tartott értekezletén akként állapodott meg, hogy ez év október hó első napján ünnepli meg az ipartestület megalakulásának 25 éves évfordulóját. Az ipartestületnek ez az ünnepe nem az a jubiláris ünnepély lesz, mely egy pohárköszöntőkkel fűszerezett társas ebédben merül ki. Ez más lesz azért is, mert az ipartestület ez alkalommal, mint azt 25 éves fennállása óta többször tette, tanonc- és segédmunka kiállítását rendez. Erre nézve a mai nappal mér szétküldötte az ipartestület elnöksége a feihívásokat az ipartestület tagjaihoz. Az ünnepség programja még nincs kész, ezt csak a jövő hét folyamán állítja össze a mai nappal kiküldött rendező-bizottság.

A közkedvelt makói IDEÁL-crème, ma már a legtökéletesebb arcfinomító

vegyi készítmény, mely állandóan használva, az arcnak üdeséget, szépséget kölcsönöz. Egyedül a készítőnél,

Kudar Lajos

makói újavárosi gyógyszerárában kaphatók.

Ideál-crém 1 tégely 1 korona, Ideál-tej 1 korona, Ideál-szappan 70 fillér, Ideál-pouder 3féle színben, u. m.: fehér, rózsás és krém színben, dobozza 1 kor. Csak az a valódi készítmény, mely törvényes védjegyben KUDAR-néven van ellátva. E készítmények Párisban 1897-ben aranyéremmel, díszokl. és francia éremkereszttel lettek kitüntetve!

Utcai locsolás rogyásig. Nem lehet panasz az utcai locsolások rendőrségi ellenőrzése miatt. He-lyes is a nem zaklatásig menő felügyelet, köztisztaság szempont-jából. De amikor a víz csústul dől a járdára, az már sok az ál-dásból. Teszik ezt némely helybeli mézárások, akik a nagy csőbőr vizeket egyszerre eretik ki egész szélében a járdára. Pedig az a víz aligha vegyileg tisztított. A rendőrség bizonyára gondos-kodni fog ezen állapotok meg-szűntetéséről.

Szerencsétlenül járt munkás. Naosa István kőműves legény ma délelőtt valami javítási munkálatokat végzett Kenéz Pál kőműves mesternél. Munka közben egy talicska tégla zuhant a lábára és olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a megyei kózkór-házba kellett szállítani.

Az V-ik olvasókör mulatsága. A makói V-ik kerületi polgári társas-kör holnap, azaz Szent István nap-ján este, Munkácsi-utca 3145. szám alatt, a saját körhelyiségében egy jól szervezett zenekar közreműkö-dése mellett könyvtáralapja javára zártkörű táncvigalmat rendez. A mulatság kezdete este 7 órakor, vége virradatkor. Belépődíj férfiak-nak 80 fillér, nőknek 60 fillér. Fel-ülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Elkísért gonosztevő. Lapunk egyik előző számában részletesen megírtuk Gábor Sándor gépfűtő legénynek gaztettét. Ki Grizli József makói géptulajdonos kárára követett el több rendbeli csalást. Minthogy a rendőrkapitány azt hitte, hogy a ro-vott multu embernek még több bűn is terheli lelkét, más irányban is nyomozott, de több dolgot nem is-mert be, mint azt, hogy három hely-ről vitte el Grizli Józsefnek a nyá-ron keresett részbuzáját. Gábor Sán-dort ma délelőtt erős rendőri fedezet alatt kísérték be a szegedi kir. ügyészség fogházába.

Cirkus Picard ma tartotta második előadását remek szép műsorral. A cirkust zsúfolásig megtöltötte a közönség. A műsor számaiból kieme-lendő Adi és Fini a trapezművésznők, auguszt és bohóe kacagta mókáikkal. Holnap két előadás. Új műsorral.

Anyakönyvi hírek. Elhaltak: Faragó Ferenc 68 éves, Dégi Terézia Veréb Andrásné 22 éves korában.

Ujj szokás.

Vak vagy óh szerelem...

— Saját tudósítónktól. —

Makó, aug. 19.

Beszélhet akárki, a mit akar, mégis csak van alapja a babonának. Hát nem mindenki tapasztalta, hogy ha ballább lép le reggel az ágyról — rosz kedvű lesz egész nap. Ezt legjobban tudják a rosz eselések, a kik megvannak győződve, hogy a gazdasszony minden nap ballább kél és egy hó imádságuk van: Bár törne el a gazdasszonynak, — leg-alább a ballába.

A péntek meg határozottan sze-rencsétlen nap. Ez már teljesen el-fogadott álláspont. Ez egyben min-denki babonás. Egy rövidke kis eset is tanuskodik emellett, hogy pénte-ken — sorsát senki el nem kerül-heti.

Vannak olyan szerencsés termé-szetű emberek, különösen nők, a kiknek tudvalevőleg nagyobb a kép-zelő tehetségük, a kik el tudják hi-tetni emmagukkal, hogy ha valamelyik helybeli fürdőbe mennek, az anyvi, mintha akár tengeri fürdőt él-veznének. Van víz itt is, ott is, van pletyka és lehet lustálkodni, ha nem épen a kék egü, naptól hevitett, esil-

logó homokfövényen, de kényelmes plüss divánon, páragózós levegőben. Sokan még előnyösebbnek tartják ami kőmedenceés fürdőknek, mert itt — úgy mondják — ninesenek ki-téve, a férfiak szemérmetlenül ki-vánési tekintetnek.

No most jön a péntek, a szeren-csétlen. Ettől félni kell, ez képes ve-lejártszani az itteni fürdőzésbe a ki-vánési férfitekintet.

Ott pihent vagy tíz bájos fiatal asszony a divánok ölében. Nem tud-hatom, hogy voltak nem öltözve, de bizonyára, bájos, ráncokba szedett peplumuk a fürdő-lepedő nem kereste szorosán a női terne, minden vona-lát, tetőtől talpig. Hisz férfiszem ide be nem láthat, innen a férfitekintet messze el van űzve.

Belebben egy bájnó, diszkrét, avagy sem? Ki törődik vele? Hi-szen az is csak nő! De hívó szava hangzik és — iszonyat — megjelen, mert parancs, férfi a nyomában. Megy és várja a parancsszót. Se lát, se hall.

Kapott is a fizektől olyan mosda-tást, hogy fürdés nélkül is épen elég volt. Hát nem szerencsétlen a pént-ek? De kire? És nem vak a szere-lem? ...

—s

Követelje mindenki az ujság-árusoktól a „Makói Független Ujságot”. A „Makói Független Ujság” mindenben a közönség érdekeinek szószólója és támo-gatója s az igazi függetlenségi-és 48-as eszmék kitarító harcosa.

A köbölkúti bíró.

Ügykossággal gyanúsítják.

— Saját tudósításunktól. —

Köbölkút népét nem mindennap-os bűnügy foglalkoztatja. Ariól van szó, hogy egy gyilkossági pör-ben nem kiskbb emberre sütötték rá a fővádat, mint magára a köz-ség főbírájára, Végh Mihályra, akit letartóztattak a nyomozó csendőrök három más falusi emberrel és va-son vitték be a nagyváradi ügyész-ség fogházába. A nyomozás mai stádiumában minden jel az ellen szól, hogy a bíró vétkes lenne a szóban forgó emberölésben, a fog-vatartott ember családja 50.000 ko-ronát kínált föl váltság díj fejében a bíró szabadlábra helyezéseért, az ügyész azonban hajthatatlan és ra-gaszkdik Végh fogvatartásához.

Az eset előzményei ezek:

Julius 8-ikán Klein Mór köböl-kúti nagykorcsmájában együtt ido-gált néhány parasztagzda. Idogál-tak és közben civódtak egymással, holmi községi és személyi dolgok felett. Kovács Ferenc vitte közöt-tük a szót. Ingerelte őket, mert nagy kedve volt egy kis parázs verekedést látni. Kilenc óra felé azonban elcsöndesedett mégis a hangulat és az emberek eloszlot-tak. Kovács is haza cihelődött. De nem jutott hazáig. Lábai elnehezed-tek és utközben ledült a köbölkúti tó partján egy kis pihenőre. Itt akadtak rá haragosai és agyon-verték.

Balogh István csendőrőrmester már másnapra előkerítette a tette-seket három oda való ember sze-mélyében, akik beismerték tettüket, de kijelentették, hogy Végh Mihály *biztaltta fel őket* arra, hogy pusztítsák el a békerontót, sőt a bíró

maga is segédkezett a gyilkos-ságban.

Ez alapon a csendőrség kénytel-en volt a bírót is őrizet alá venni.

A bíró családja ügyvédhez fordult, hogy járjon el a szerintük ár-tatlanul vádolt családfo szabadsága érdekében. Egyben 50.000 korona kauciót is följánlottak. Dr. Kövér vizsgálóbíró a védő közbenjárására most elrendelte, hogy újab hely-színi szemlén vizsgálják meg még egyszer a bíró ellen fölhozott bi-zonyítékokat. A helyszíni szemlét a legközelebbi napokban tartják meg Köbölkút községben.

A bűnös asszony.

Szerencsés Verát letartóztatták.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, aug. 19.

A szegedi rendőrség fogházába délelőtt egy magas, szálas, mintegy ötvenesztendős félszemű asszonyt kísérték be. Az asszony egyike a legtipikusabb alföldi gonosztevőknek: Szerencsés Fekete Verának hívják. Volt már vádoiva rablással, gyilkos-sággal, pénzhamisítással, csalással és legtöbbször kimenekült az igazság-szolgáltatás kezeiből. Ezért kapta a szerencsés jelzöt is.

Az ura ezelőtt tízenyole esztendő-vel halt meg. Meggyilkolták. A gyil-kost: Szücs Antal bérest tízenöt évi fegyházra ítélte a bíróság. A gyilkos pár esztendeje kiszabadult, Fekete Vera magához vette és azóta együtt folytatják üzelmüket. A híres Staff-ner-féle pénzhamisítóbándának is r észese volt az asszony, a ki kiszaba-dulása után a pénzesalásra vetette magát.

Parasztokat hálózott be. Száz, meg ezer koronákat esalt ki tőlük azzal, hogy tizszer anyvi hamist pénzt ad neki. Aztán nem adta vissza se a valódi pénzt, se hamisat nem szer-zett. Ha valaki kérte a pénzt, revol-vert fogott rá, s lövéssel fenyegette. Az emberek persze, félve a hamis pénzterjesztés vádjától, nem mertek följelentést tenni. A rendőrségnek kellett a károsultakat kikutatni és őket a följelentésre bátorítani. Így azután sikerült az asszonyt az éj-szaka letartóztatni. Eleinte ellensze-gült, majd dühösen jelentette ki:

— Mit okoskodnak? Hiába tartózt-atnak le, hiába kísérnek be, ugy se fog rajtam semmi. Nyole hónapig voltam vizsgálati fogságban, hogy az uramat én ölettem meg, még se si-került ellenem semmi.

A rendőrség azzal is gyanúsítja Fekete Verát, hogy pár hónapja ő gyilkolta meg Sanin Antalt. Ekkor ő beszélt utóljára az áldozattal és úgy hiszik, hogy a vizsgálatot hamis nyomra vezette, hogy magáról elte-relje a gyanut. Ez a Sanin is ült pénzhamisításért és nem lehetetlen, hogy tudott Fekete Vera üzelméről. Az asszonynak tehát érdeke lehetett eltenni őt láb alól.

A „Makói Tanyai Gazdasági Olvasókör”-nél egy igen jó forgalmu

Kovács-műhely

lakással együtt

1911. évi szept. hó 29-től haszonbérbe kiadó. — Érte-kezni lehet a helyszínen.

Tanügy.

* **Felvétel a beiterületi állami elemi is-kolába.** A makói m. kir állami elemi népiskolánál az 1911—12 tanévre a felvételek folyó évi augusztus hó 29 —30 és 31-én délelőtt 8—11-ig dél-után 2—4 óráig tartatnak meg.

a) Minthogy a Deák Ferenc-utcai központi állami iskola ez alkalommal megnyílik s mivel az új épületben van elhelyezve a belterületi iskolák igazgatói irodája, tehát a beiterületi állami elemi iskolákat érdeklő ügyek is ezen új iskola igazgatói irodájában intéztetnek el, *emelőgva a beirat-kozásokat is a Deák Ferenc-utcai központi állami iskolánál a fenti időben tartják meg.*

b) Minden tanuló hozza magával a mult iskola évi értesítő könyvét az I-ső osztályba lépő tankötelesek szü-léti és oltási bizonyítványukat.

c) Tandíj nines, de minden tanuló köteles felvételi díj címén 50 fillért, az I-ső osztályba lépők, valamint más intézetből átlépő azon tanulók, kiknek értesítőt a legújabbban kia-dott értesítő könyvecskével nem egyezik, még 18 fillért kötelesek érta-sító áraban fizetni.

d) Minthogy az utca és pontos házszám bemondása nagyon fontos, kivánatos, hogy a szülők személye-sen vagy nagykoru családtagjaikkal irassák be gyermekeiket.

e) A vidéki tanulók elszállásolását az igazgató ellenőrzi, tehát csak az ő tudta és hozzájárulásával szállásol-tatók el az ilyen tanulók.

Makó, 1911. augusztus hó 15.

Tókos Izák.

áll. isk. igazgató.

Közgazdaság.

Gabona árak:

Irányzat változatlan.

Buza:	21—21.20 K.
Kukorica:	17.20—17.60 "
Árpa:	16—16.40 "
Zab:	16—16.40 "

Az árak 100 kilogrammonként értendőek.

Hagyma árak:

Vöröshagyma:	13— K.
Foghagyma:	20—22 "

A hagyma árai 100 kilónként értendőek.

Hirdetmény.

A földéaki határban levő föl-demből 8—1000 hold **hagyma alá kiadó** 1—2 holdas parcelákban is. Értekezni lehet Kövecs Antal tulajdonossal a lakásán.

Ház eladás.

Apátfalván, a (Széchenyi-utca 670. számú ház) Bara Mátyás tulajdonát képező ház örök áron szabkéből eladó. Érte-kezni lehet a fenti szám alatt.

Eladó föld.

Girizdesen négy vékás kitünő termőföld, mely homoktelep-nek is igen alkalmas, örökáron szabadkézből eladó.

Értekezni lehet Matusik István tulajdonossal Makó, Ujváros Gyöngy-utca 13. új szám alatt.

Eladó föld.

Négy darab pusztai járandó
- körülbelül 14 hold területű -
szabadkézből eladó.

Értekezni lehet Martonosi Pé-
ternél, 3314. szám alatt.

!! Rendkívüli alkalom !!**Pénz 4⁰/₁₀ 4¹/₂ 0⁰/₁₀ kamatra**

és megfelelő tőketörlesztési há-
nyadra. Megbízásom van I. rendű
pénz intézetek részéről fenti ka-
matláb mellett

2 millió korona

elhelyezésére. - Aki ingatlan bir-
tokára pénzt óhajt felvenni vagy
aki drágább kamatu kölcsönét ol-
csóbbra óhajtja kicserélni, az for-
duljon bizalommal 10 év óta fenn-
álló jó hírnevű bank irodámhoz,
hol gyorsan csekély közvetítési díj
az érték három negyed részéig kap-
ható kölcsön.

(3) tisztelettel

Berg Gerzson,

bank iroda Makó Szegedi-utca
a gyógyszerház udvarában.

**3 fertály tanya-föld,
3 fertály kender-föld,
1 fertály szőlő-föld,
4 csigai marhahárás,
Jókarban levő ház**

szabadkézből eladó

Komlósi Teréznel

Csanádpalota. 659. sz.

Olcsó ital!

Felhalmozott italkészlet miatt és a
közeledő újabb italadó kikerülése
végett árusítom jó hírnevének ör-
vendő italaimat következő olcsó
árakban: szilvórium ezelőtt 80 kr.
most 60 kr., Törköly ezelőtt 70 kr.
most 1 kor., Cubarum 60 kr. finom
jamaikai ezelőtt 1 frt. 60 kr. most
1 frt. Finom buckai, ménesi és
magyarádi borok 40 kr. literje.
Édes italok legfinomabb minőség-
ben 60 kr. literje.

Tessék egy próbavásárlást tenni és
meggyőződhet róla, hogy mindenki
saját érdekében cselekedjen és
vásároljon a

„K o r o n a“-depóban

Kossuth Lajos-téren, a hentespiaccal
szemben.

Valódi kisüstön főzött törköly pá-
linka egy forint literje.

Csépléshez jó munkáspálinkát cso-
dátalos olcsó árban.

**Gacsibában (a belsőnyomáson)
8 hold legjobb minőségű föld
hagyma alá azonnal kiadó,
vagy örök áron eladó.**

Értekezhetni lehet a tulajdonossal:
Ratkay János kereskedővel,
Sirkert-utca 47. uj szám alatt.

Érdemes olvasni!

Uj láncoskut gummik nélkül,
óránként 20 ezer liter vizet
felhoz, egy fiu hajtása által.

Ujszívónyomó és forgó kut

meglepően működik. 20 méter
távolságra fecskendez mind-
kettő, befagyásmentes

és használatban láthatók.

Kaphatók:

Halász Á. gépüzletében

Makó, (Főtér.)

Fecskendőt pótolja és az udvar disze.
Minden vidékre szállítatik.

Papp Antalnénak a Petőfi-
utca 17. ujszám alatt levő

háza eladó

szabadkézből örök áron. Ugyan-
ott beteg részére egy toló-
kocsi is eladó. Értekezni lehet
a tulajdonosnál fenti szám alatt.

Kerestetik

a Makói Független Ujság-hoz
lapelárusítónak

biztos megélhetés mellett
egy tisztességes ember.

Kiadó föld.

Nagy Miklós kiadja haszonbérbe a
földrégi határban levő

24 hold földjét

akár kalászos, akár vetemény alá.
Tudakozódní lehet Vásárhelyi-utca
1229. régi szám alatt.

István királyi ünnepre

kitünő borok,

kitünő pálinkák

és elsőrendű kőbányai

világos és maláta sörök

IRITZ SÁMUEL

özv. cégnél kaphatók.

A Toldi-utca 19. uj sorszámu

ház eladó,

a ház áll 3 padolt szoba,
konyha, éléskamra, pince és
nagy raktár helyiségből, szép
udvar és nagy gyümölcsös
kertet. Értekezhetni ugyanott.

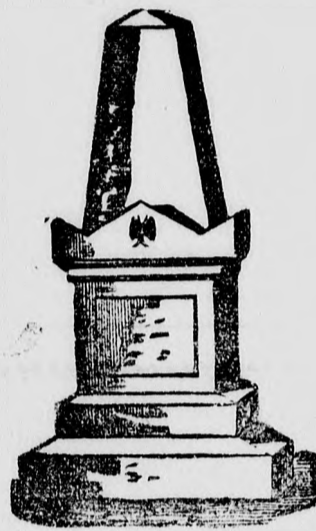
Ifj. ANTAL JOZSEF

uri szabó Makó. Dessewffy-tér (Makói Ujság uj bérházában).

Ujjonnan, modernül berendezett szabó műtermemet, - ahol
csakis a legujabb divat szerint a legjutányosabb árak mellett készülnek
férfi öltönyök, felöltők, sport-öltönyök stb.
melyeket a t. közönség becses pártfogásába ajánlok.

Dus raktár hazai és külföldi szövet ujdonságokban.
Vidéki megrendelésekre nagy súlyt fektetek.

(19)

Valódi márványból
készít sirköveket

Glück Lajos,

kőfaragó

(1) Makó, Szegedi-utca.

Ahol a sirkövek faragásá-
ról és teljes készítéséről
mindenki bármikor meggyő-
ződhetik.

Raktáromon mintegy 500
darab áll választékul.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

A vevőközönség figyelmébe.

Ha szép, jó- uj árut olcsóért akar

vásárolni, ugy ne mulassza el az olcsóságáról híres

„Mengasszonyhoz“ címzett

rőfös- és divatáru üzletet

felkeresni a Dessewffy-téren, Makói Ujság bérházában,
(püspökkertel szemben). ahol minden e szakmába
vágó cikkek igen izléses választékban kaphatók és
igy mindenki saját érdekében cselekszik ha ruha
szükségletét a fent nevezett cégnél szerzi be.

Egy próba vásárlás mindenkit meggyőz.

Szolid árak.

(6)

Glück Samu

Csanádmegye legnagyobb gépraktára
Makó, (főtér.)

A legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett
szállít: Legjobb minőségű acélból készült egyes és
kettős ekeket és ekefejeket, tárcsás-, fogas és lán-
caboronákat, világhírű „Losonci Drill“ hengeres szer-
kezetű vetőgépeket, műtrágya-szóróval kombinált, me-
ritős szerkezetű „Rekord Drill“ vetőgépeket, páros-
sorú legtökéletesebb Kalmár-féle rostákat, trióróket,
ujjonnan hitelesített mérlegeket és súlyokat, répvágó-
kat, lábbalhajtós morzsolókat, vízmentes-ponyvákat,
zsákokat, gép-szijakat és olajokat, legujabb szerke-
zetű varrógépeket és kerékpárokat, gummik és kerék-
o o pár felszereléseket mindenféle kerékpárhoz. o o
Gramofonok- és legujabb lemez-ujdonságok nálam minden
időben megtekinthetők és beszerezhetők.